

Täysistunto

Tiistai 24.11.2015 klo 13.59—22.10

7. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 tuloveroasteikkolaiksi sekä laeiksi eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 31/2015 vp

Lakialoite LA 2, 9-10, 25/2015 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 8/2015 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

21.49 **Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Verotus on keskeinen väline yhteiskunnallisen tulonjaon oikeudenmukaistamiseksi, ja oikeudenmukaisuus onkin vasemmistoliitolle aivan keskeinen yhteiskunnallinen arvo ja tavoite. Siksi haluan tehdä pöydälle jaetun mukaisen lausumaehdotuksen tämän asian yhteyteen.

21.49 **Katja Hänninen vas:** Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Anderssonin tekemää esitystä.

21.49 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Esitän eduskunnan hyväksyttäväksi vastalauseen 1 mukaiset lausumat, joista ensimmäinen koskee kiinteistösijoitusyhtiöiden korkovähennyksen rajaamista. Tämä on porsaanreikä, joka mahdollistaa ulkomaisten tai ulkomaille perustettujen kiinteistöyhtiöiden rajoittamattoman korkovähennyksen ja näin ollen aggressiivisen verosuunnittelun. Tähän on osa nykyisistä hallituspuolueista oppositioaikanaan vaatinut korjausta. Toinen lausuma koskee miljoonaperintöjen verotuksen kiristämistä.

Mutta haluaisin käyttää tämän tilaisuuden kiinnittääkseni huomiota erittäin suureen periaatteelliseen ongelmaan, joka liittyy hallituksen lakiesitykseen luonnollisen henkilön lahjoitusvähennyksistä. Sinänsä kiistattoman hyvään tarkoitukseen tehty laki rikkoo vakavasti verotuksen periaatteita ja ainakin välillisesti kansalaisten yhdenvertaisuutta. Hyvän verotuksen periaatteisiin kuuluu selkeys ja läpinäkyvyys, eli muiden kuin tulonhankkimiseen liittyvien vähennysten määrää on viime vuosina pyritty vähentämään. Miksi lahjoitusoikeus halutaan palauttaa, ei ilmene hallituksen esityksestä. Se toimisikin hallituksen yliopistoilta tekemien leikkauksien osittaisena mutta vaatimattomana kompensaationa, joten on selvää, että korkeakoulujen rahoituksen kannalta paras ratkaisu on peruuttaa leikkaukset eikä jättää rahoitusta hyväntekeväisyyden varaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2015 vp

Näiden verovähennysten määrälliset rajat on asetettu aina varsin mataliksi. Silloin erityistä huomiota herättääkin se, että lahjoitusvähennyksen ylärajaksi on määritetty 500 000 euroa vuodessa. Taso poikkeaa täysin muista vähennyksistä ja myöskin aikaisemmista määräaikaisista laeista taikka voimassa olevasta yhteisöjen vähennysoikeuden enimmäismäärästä. Se on kaksinkertainen ilman perustelua. Enimmäismäärän korotus on sitäkin oudompi, kun maksimivähennystä voisi hyödyntää varsin harva luonnollinen henkilö. Suomessa oli vuonna 2013 Verohallinnon tilaston mukaan 4 100 henkilöä eli promille tulonsaajista, joiden verotettava tulo ylitti 300 000 euroa. Vähennyskelpoisuuden ylärajaan — siis tähän kaksinkertaistettuun ylärajaan — oikeutettuja lienee enintään satoja, ehkä vain kymmeniä, huippurikkaita henkilöitä. Kun siis vähennyskelpoisuuden ylärajaa nostetaan voimakkaasti, tätä elementtiä voi pitää vain rikkaimmalle eliitille suunnattuna ja siten jopa kansalaisten yhdenvertaisuutta heikentävänä.

Kiinnitän huomiota myös siihen, että lakiesitystä ei ole rajoitettu Suomeen, vaan sen voi tehdä mille tahansa korkeakoululle Eta-alueella. Näin avataan tilaisuus, että suomalainen miljonääri rahoittaa vaikka Oxfordia tai Cambridgέα tai muuta huippuyliopistoa, jossa oma jälkikasvu sattuu opiskelemaan. Ehkä lahjoituksia vastaan löytyy myös helpommin opiskelupaikka. Samaan aikaan suomalaisissa korkeakouluissa yt-neuvottelut jatkuvat ja koulutuksesta leikataan lisää. Yli 100 000 euroa ansaitsevat ovat myös koulutusasemastaan johtuen sekä verosuunnittelun osaamistason osalta todennäköisimpiä lahjoitusvähennyksen käyttäjiä. Tämä 1,5 prosentin osuus tulonsaajista maksaa ansioveroista 29 prosenttia. Kaikkien veronmaksajien osalta suuri veronmenetys on varsin teoreettinen mutta varakaimpien osalta jopa todennäköinen, ja teoreettinenkin mahdollisuus veronsa ohjaamiseen kokonaan haluamalleen taholle on torjuttava. Lahjoitusveron ennakoitu veronmenetys on vain tuhannesosa sen mahdollistamista veronmenetyksistä. Jos verovelvollinen voi suunnata kaikki tai huomattavan osan verotettavista tuloistaan itselleen tärkeän tarkoituksen hyväksi, suomalaisen verotuksen periaatetta rikotaan räikeästi. Jos tämä eettinen muutos hyväksytään, mikään ei sen jälkeen estä laajentamista lahjoitusvähennystä kaikille muillekin aloille. Pysyvä korkeakoululahjoitusten verovähennys esitetyllä tavalla on askel à la carte -verotukseen, jossa varsinkin suuria veroja maksavat määräävät itse, mitä rahoittavat. Se vähentää rajusti demokraattisesti valittujen päätöksentekijöiden toimintaa, yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja julkisten palveluiden järkevää rahoitusta.

Arvoisa puhemies! Mikään ei myöskään perustele sitä, miksei lahjoitusvähennyksen alaraja voisi olla vaikkapa 100 euroa, koska haluaisimme laajentaa lahjoitusvähennystä myös pieni- ja keskituloisiin. Olen esittänyt nämä vakavat veroperiaatteelliset huomautukset sekä valtiovarainvaliokunnassa että sen verojaostossa. Haluan kirjata ne nyt myös täysistunnon pöytäkirjaan. Toivon, että emme joudu palaamaan tähän puheenvuoroon, kun laki osoittautuu täysin epäonnistuneeksi ja epäoikeudenmukaiseksi.

21.55 Sanna Marin sd: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Harakan tekemää vastalause-esitystä ja myös toista vastalause-esitystä.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.